Universitetet i Bergen
Det medisinsk-odontologiske fakultet

Styresak: 4/15

Sak nr.: 2013/7076

Møte: 28.01.2015

Årsregnskap 2014

Grunnlagsdokumenter i saken

a) Fakultetsstyresak 87/14: Økonomirapport pr oktober 2014
b) Universitetsstyresak 2014/108: Økonomirapport etter oktober 2014
c) Fakultetsstyresak 90/14: Budsjett 2015 – prinsipper og status
d) Fakultetsstyresak 98/14: Budsjett 2015 - forslag rammefordeling institutter og enheter
e) Vedlegg: Notat årsregnskapet 2014

Det blir gitt en egen presentasjon av årsregnskapet i styremøtet.

Hva saken gjelder

I denne saken legges årsregnskapet for 2014 fram for fakultetsstyret.

Inntektene i 2014 var på 645,5 millioner kroner mot budsjettert 589 millioner kroner og vi lyktes med å holde kostnadene lik inntektene slik at driften gikk i balanse. Tilbakeføring av investeringstilskudd på 20 millioner kroner til nytt Senter for barn, unge og psykosomatisk medisin (BUSP) i regi av HF Helse Bergen og tildeling av renter for gaveforsterkningsmidler på 5,1 millioner kroner medførte at fakultetet fikk et positivt driftsresultat. Det positive driftsresultatet på 24,3 millioner kroner reduserer tidligere års underskudd på totalt 35 millioner kroner. Underskuddet for 2014 blir dermed 11 millioner kroner.

Årsregnskapet er gjort rede for i detalj i vedlagte notat til saken.

Det vises til fakultetsstyresakene 90/14 og 98/14 som omtaler utvikling i fakultetets økonomi over de siste årene og med premisser for å komme i budsjettbalanse. Fakultetet har fått tillatelse fra Universitetsdirektøren til å skyve på nedbetalingsplanen slik at ytterligere inndekning av underskuddet ikke planlegges i 2015.

Vurdering

På grunn av tilførsel av 25,1 millioner kroner knyttet til BUSP og renteinntekter ble underskuddet redusert i 2014. Årsregnskapet viser at driften av fakultetet balanserte i 2014. Dette er positivt, men fakultetet er under sterkt press ved at budsjettrammene ikke øker. Samtidig øker lønnskostnadene våre i grunnbevilgingen som et resultat av lønnsforhandlinger og økt antall årsverk de siste årene.

I 2014 har fire institutter gått med underskudd og det er kun Institutt for biomedisin som har positiv balanse. Fakultetsledelsen vil følge tett opp økonomistyringen ved instituttene for å oppnå budsjettbalanse innenfor faglig forsvarlige rammer.

Totalt sett har kostnadene økt mer enn inntektene de siste 3 årene, og det er ikke utsikter til budsjettvekst over grunnbevilgningen de nærmeste årene. Antall stillinger må derfor reduseres for å sikre budsjettbalanse og handlingsrom for å iverksette prioriterte tiltak. Det er behov for å følge opp tidligere vedtatte tiltak (sak 3/14) med en plan for langsiktige tiltak som bedrer budsjettbalansen. I dette arbeidet er det naturlig å se på muligheter for reduksjon av lønnsandel og færre stillinger, muligheter for effektivisering av arealkostnader og muligheter for frikjøp av egne ansatte ved eksterne midler.

Fakultetet har de siste årene arbeidet godt med utviklings- og investeringstiltak for infrastruktur, forskningssatsinger og nye studieplaner. Dette har krevd prioritering av rekrutteringsstillinger og høyt kvalifisert vitenskapelig- og teknisk personale. Aktiviteten er høy og gir god uttelling, særlig for tilslag på prosjekter finansiert av EU, Norges Forskningsråd, Bergens forskningsstiftelse, Kreftforeningen, Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen etc.

Forslag til vedtak

1. Fakultetsstyret viser til premissene i saken og godkjenner årsregnskapet for 2014 med et samlet underskudd på kroner 10 998.960.

2. Fakultetsstyret godkjenner at underskuddet overføres til 2015 og at instituttene får overført regnskapsmessig resultat fra 2014 til 2015.

3. Fakultetsstyret ber om at instituttene følges særskilt opp for å sikre god økonomistyring og budsjettbalanse.

4. Fakultetsstyret ber om at det arbeides med langsiktige tiltak for budsjettbalanse og at følgende vektlegges:

    a. Reduksjon i lønnsandel og antall årsverk finansiert av grunnbevilgningen

    b. Effektivisering av arealkostnader

    c. Økt handlingsrom ved frikjøp egne ansatte av eksterne midler

Nina Langeland
Dekan

Inger Hjeldnes Senneseth
Fung. fakultetsdirektør

VEDLEGG: Notat årsregnskap 2014 - Det medisinsk-odontologiske fakultet

21.01.2015/BEABJ, ØRH

Notat årsregnskap 2014

Det medisinsk- odontologiske fakultet

Regnskapet for 2014 er gjort opp med et underskudd på 11 millioner kroner. Det er betydelig bedre enn det som var forventet. Dette skyldes først og fremst tilbakeføring av 20 millioner kroner i investeringstilskudd til BUSP hvor forpliktelsen er overført Eiendomsavdelingen og fakultetet får arealkostnaden som internhusleie når bygget står ferdig. I tillegg har fakultetet fått tildelt 5,1 millioner kroner i renteinntekter fra gaveforsterkningsmidler.

Fakultetet totalt har en økonomi på 848 millioner kroner som fordeler seg mellom grunnbevilgning og ulike BOA aktiviteter.

Figur 1 Kostnadsaktivitet 2014

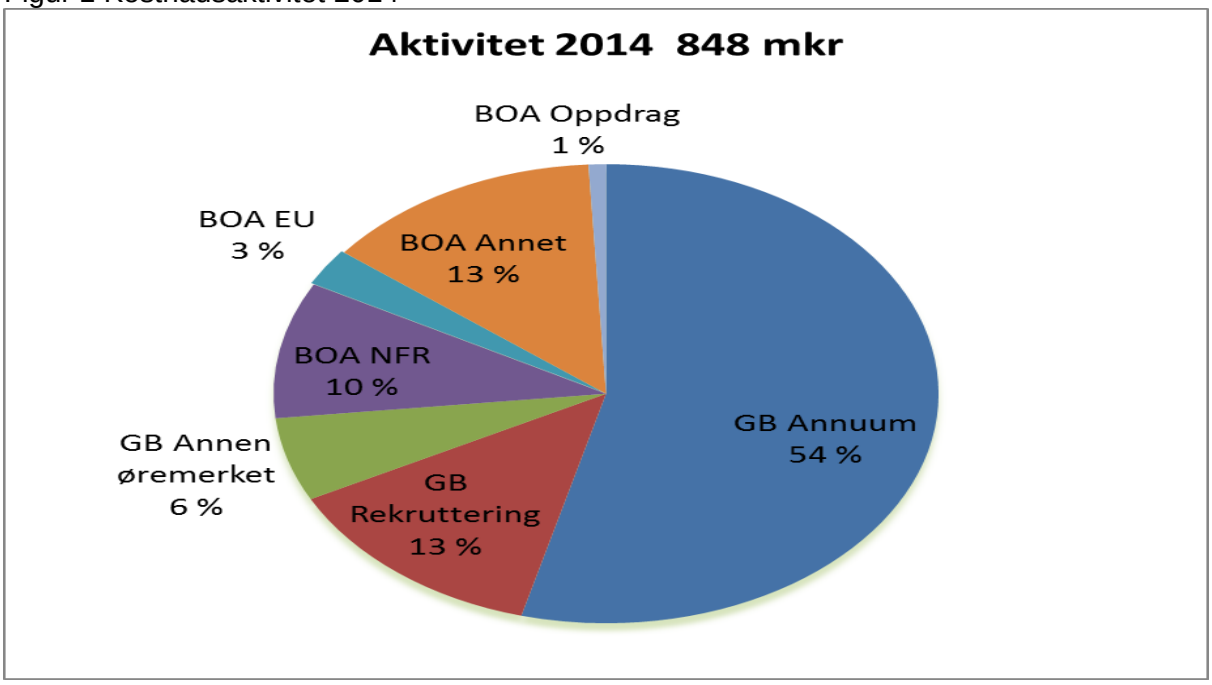

73% av aktiviteten er knyttet til grunnbevilgningen fordelt på hoveddelene annuum, rekrutteringsstillinger og andre øremerkede tiltak. Strukturen for kostnadene i de to hoveddelene av økonomien (GB og BOA) er svært ulik.

Figur 2 Kostnadsstruktur i grunnbevilgning (GB) og bidrags- og oppdragsaktivitet

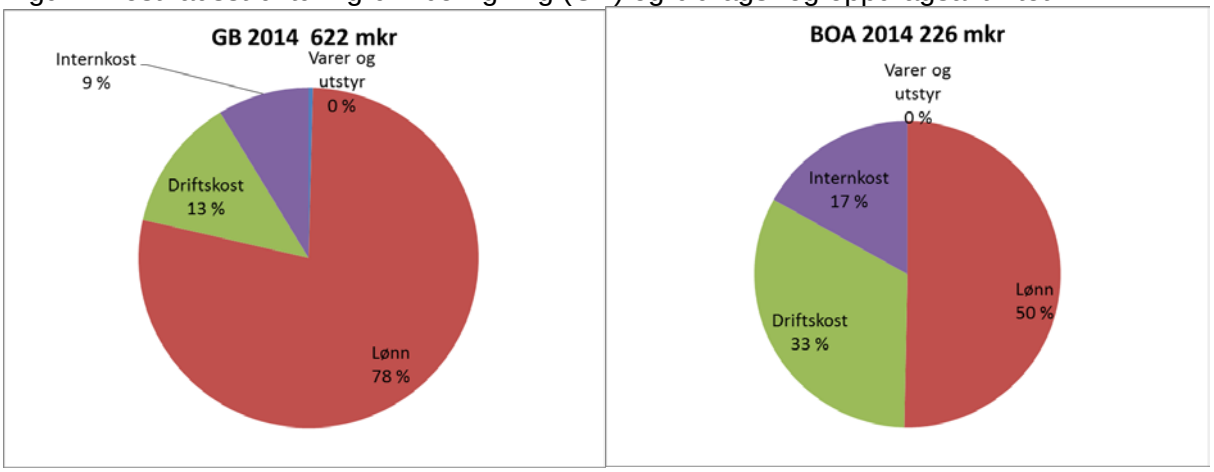

I grunnbevilgningen er 78 % av kostnadene personalkostnader, mens i den eksternt finansierte aktiviteten er 50 % som er lønn. I grunnbevilgningen er det i tillegg andre store faste kostnader (f. eks husleie) som gjør at det er svært lite handlingsrom.

Det er en utfordring at nye innstramminger kommer i den «frie» delen av tildelingen og at en stadig større del av økonomien er øremerket gjennom eksternt finansierte prosjekter eller i den øremerkede delen av grunnbevilgningen. Når de frie inntektene i annuum reduseres, øker dette lønnsandelen i annuum til tross for et stabilt antall ansatte. I 2014 har antall årsverk i grunnbevilgningen lagt stabilt på vel 700 årsverk. I 2012 var det 684 årsverk i grunnbevilgningen. Overtagelse av virksomhet (EVU) og flytting av ansatte fra BOA til GB (IKO/OUK) er hovedforklaringen og skal i prinsippet være finansiert.

Fakultetets lønnsandel er for høy. 700 årsverk dekkes nå av inntekter på 645 millioner kroner, der 73,5 millioner kroner ikke er fra Kunnskapsdepartementets tildeling. Vi vil se på tiltak som kan redusere antall årsverk slik at det er et mer balansert forhold mellom lønn og drift.

Ved fakultetet er 27 % av aktiviteten eksternt finansiert. Den eksternt finansierte virksomheten båndlegger også ressurser i grunnbevilgningen, både hva gjelder infrastruktur og teknisk-/administrative ressurser. Det er et hovedmål å få dekket en større andel av kostnadene i grunnbevilgningen knyttet til eksternt finansierte bidragsprosjekter av de eksterne midlene. TDI-modellen som er under innføring vil kunne gi oss bedre dekning av kostnadene til infrastruktur og støttefunksjoner.

Fakultetets rammer har vært meget stramme de siste årene. Økonomisk styring og kontroll har derfor hatt stor fokus i 2014. I 2014 har 4 av fakultetets 5 institutter underskudd i grunnbevilgningsbudsjettet. Fakultetet vektlegger stram økonomisk styring og oppfølging i 2015. Underskuddene ved instituttene vil følges tett opp i 2015 med klart mål om å komme i budsjettmessig balanse.

I 2013/2014 har det vært gjennomført to større regnskapsmessige endringer ved fakultetet ved at alle pasientinntekter og tilskudd fra Helsedirektoratet er flyttet til grunnbevilgningen. Dette ble gjennomført i to omganger og har økt inntektene med 56 millioner kroner. Disse endringene var ikke hensyntatt i budsjett for 2014 noe som har medført at inntekter (ikke midlene fra Kunnskapsdepartementet) har økt vesentlig. Dette har også medført en tilsvarende økt kostnadsside i grunnbevilgningen.

Grunnbevilgning

Ved utgangen av 2014 er driftsresultatet for fakultetet et overskudd på 24,3 millioner kroner. Med et fremførbart underskudd fra tidligere år på 35,3 millioner kroner, er det fremførbare underskuddet redusert til 11,0 millioner kroner. Hovedårsaken til resultatforbedringen er tilbakeføring av 20,0 millioner kroner innbetalt til BUSP i 2012 samt ekstraordinære renteinntekter på gaveforsterkningsmidler på 5,1 millioner kroner. Den ordinære driften har samlet vært som budsjettert. Kommentarer til de enkelte postene i regnskapet følger nedenfor.

Tabell 1 Årsresultat grunnbevilgning 2014, pr artsklasse

GB (tall i 1000)	Budsj hittil i år	Regn hittil i år	Avvik	Avvik %	Regnskap hittil i fjor	Endring siste år
Inntekter	*588 997*	*645 463*	*56 466*	*10 %*	586 203	*10 %*
Utstyr og varekjøp	24 956	2 593	22 362	90 %	13 284	80 %
Lønn	477 423	485 696	-8 274	-2 %	465 311	-4 %
Andre driftskostn	51 340	78 847	-27 507	-54 %	82 681	5 %
Internhandel	35 021	54 067	-19 046	-54 %	48 077	-12 %
Sum kostn	*588 740*	*621 204*	*-32 465*	*-6 %*	*609 353*	*-2 %*
Driftsresultat	***258***	***24 259***	***24 001***		***-23 150***	***205 %***

Inntektene er 56,5 millioner kroner høyere enn budsjettert. Dette skyldes i hovedsak prinsippendringer ved IKO hvor pasientinntekter tilsvarende 28 millioner kroner er flyttet fra BOA til grunnbevilgningen samt at midler fra helsedirektoratet på 22,9 millioner kroner er flyttet tilsvarende. Inntekter utover det

som er bevilget fra Kunnskapsdepartementet utgjør nå en betydelig del (73,5 millioner kroner – 11 %) av rammen for virksomheten.

Det er regnskapsført **varer og utstyr** for 2,6 millioner kroner. I dette tallet er tilbakeføring av tidligere innbetalt investeringstilskudd til BUSP slik at det reelle innkjøpet av varer og utstyr er 22,6 millioner kroner. Av dette er 7 millioner kroner varekjøp ved IKO/OUK og 15,6 millioner kroner innkjøp av vitenskapelig utstyr, datautstyr, inventar etc. Reelt sett er det totalt kjøpt inn for 2,3 millioner kroner mindre enn budsjettert.

Lønnskostnadene er 485,7 millioner kroner. Det er 8,3 millioner kroner (1,7 %) høyere enn budsjett. Resultatet av lønnsoppgjøret utgjør noe av merforbruket. Kostnader knyttet til rekrutteringsstillinger ved fakultetet utgjør 18 % av de samlede personalkostnadene. Det er et marginalt merforbruk på 0,3 % og antall stillinger er redusert gjennom året. Ved OUK er årsverk flyttet fra BOA til GB og dette utgjør 2 millioner av lønnsavviket. Refusjoner ved sykdom/permisjoner var budsjettert noe høyt og bidrar med 1,7 millioner kroner til avviket. I tillegg til dette er det merforbruk på andre enheter.

Tabell 2 Personalkostnader pr enhet 2014

Enhet	Hittil i år - budsjett	Hittil i år - regnskap	Hittil i år - avvik	Avvik i &
FELLES	92 765	93 590	-825	-0,9 %
FAK ADM	28 471	29 637	-1 166	-4,1 %
REK	3 431	3 064	367	10,7 %
IBM	58 605	58 266	340	0,6 %
IKO	24 178	26 069	-1 891	-7,8 %
OUK	67 813	68 126	-313	-0,5 %
K1	60 577	62 515	-1 938	-3,2 %
K2	82 333	84 056	-1 723	-2,1 %
IGS	59 250	60 374	-1 123	-1,9 %
Totalsum	477 423	485 696	-8 274	-1,7 %

Årsverksutvikling – figurer på neste side.
I grunnbevilgningen har fakultetet i gjennomsnitt hatt 704,4 årsverk i 2014. I januar 2015 er bemanningen 690,6. I forhold til gjennomsnittsbemanning er dette en reduksjon på 13,8 årsverk. Det er også lavere enn for januar måned i fjor. Den største nedgangen er på vitenskapelige årsverk med 10.1 årsverk. Av dette er nedgang i rekrutteringsstillinger 5,0 årsverk.

Det er flere stillinger som er tilsatt eller under tilsetting slik at den reelle bemanningssituasjonen ikke er nedgang i antall stillinger med unntak av reduksjonen i rekrutteringsstillinger.

Det er ikke et bærekraftig budsjett når vi har nær 700 årsverk med en økonomisk ramme på 645 millioner kroner. For å få en robust økonomi, er det nødvendig å redusere bemanningen slik at vi har et handlingsrom og er mer robust for svingninger i økonomien.

Vi vil fortsette arbeidet med oppfølging av lønnsandel, antall årsverk og rekrutteringsplaner.

Figur 3 Stillingsutvikling ved MOF

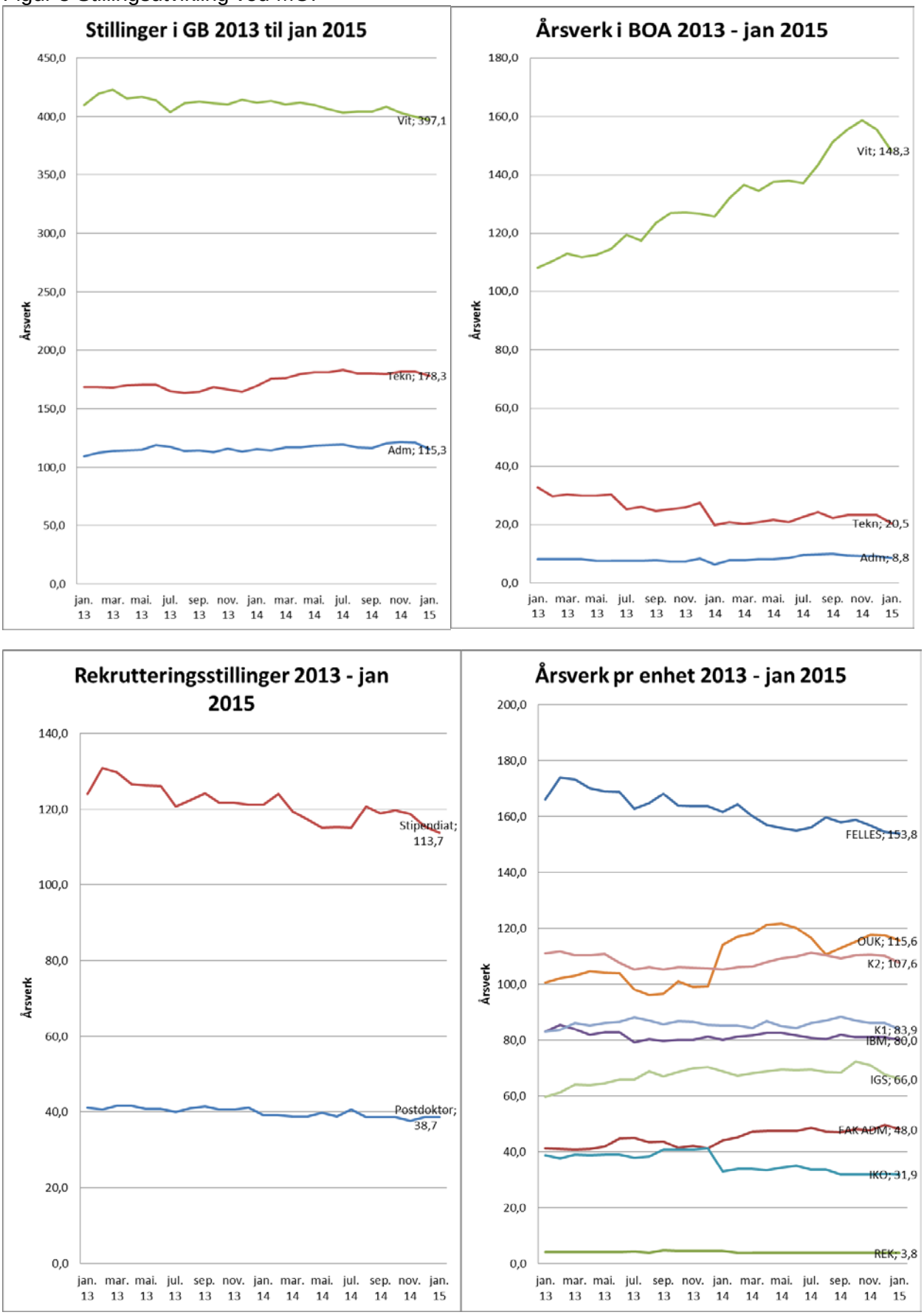

Andre driftskostnader er 78,8 millioner kroner. Det er 27,5 millioner høyere enn budsjett. I hovedsak henger dette sammen prinsippendringene ved IKO/OUK hvor inntektene og kostnadene i totaltbudsjettet for fakultetet med redusert med 28 millioner. Korrigert for dette er driftskostnadene som budsjettert.

Interne transaksjoner viser en netto kostnad 54,1 millioner kroner. Det er 19,0 millioner kroner mer enn budsjettert. Avviket skyldes i hovedsak reversering av belastet frikjøp ved regnskapsomleggingen ved OUK som ble gjennomført i desember.

Resultatvurdering

Fakultetet har fortsatt et underskudd på 11 millioner kroner med inn i 2015 som er bedre enn budsjettert. Deler vi opp resultatet på enheter og annuum/øremerkede prosjekter har annuum negative overføringer på instituttene og det er positive overføringer i øremerkede midler. Unntaket er underskuddene som er plassert på rekrutteringsstillingene, øremerkede midler. Dette underskuddet skal dekkes av annuum og vil bli saldert.

Positive overføringer har gjennomgående bindinger og det må være en plan for å dekke inn underskudd.

Tabell 3 Årsresultat 2014, grunnbevilgning annuum og øremerkede midler, pr enhet

A-sted	Annuum	Øremerket	Overføringer til 2015
IBM	256	7272	7 528
IKO	-8108	6546	-1 562
K1	-3974	2946	-1 028
K2	-3575	5509	1 934
IGS	-3227	2201	-1 026
Felles	541	-20714	-20 173
Fak adm	444	0	444
REK	0	2893	2 893
Totalsum	**-17643**	**6653**	**-10 990**

Det er alvorlig at 4 av 5 institutter har underskudd i annuum i 2014. Underskuddet i annuum ved IKO er reelt sett ikke så stort og må sees i sammenheng med øremerkede midler.

Framførbart underskudd i fellesavsetninger

I 2014 er det framførbare underskuddet redusert fra 53,1 millioner kroner til 25,5 millioner kroner som må dekkes inn i kommende budsjettperioder.

Tabell 4 Framførbart underskudd i fellesavsetninger

	2012	2013	2014	2015	2016-17
Akkumulert underskudd	-47 626	-53 120	-25 328	-25 328	-25 328
Reduksjon underskudd			-27 792	-	25 328
Reduksjon i % av budsjettrammen			-4,9 %		

I 2015 har Universitetsdirektøren akseptert at fakultetet ikke kan betale ytterligere ned på underskuddet på grunn av rammekutt og resultatnedgang som ikke gir rom for dette.

Bidrags og oppdragsaktivitet

Aktivitet

Det er en omfattende eksternt finansiert virksomhet (BOA) ved fakultetet. I 2014 var aktiviteten samlet 226 millioner kroner. Som tidligere omtalt påvirker endringen av regnskapsprinsipp også BOA. Det er flyttet aktivitet tilsvarende 20 millioner kroner fra BOA til grunnbevilgningen. Korrigert for dette er aktiviteten 12 millioner kroner høyere enn budsjett som er en vekst på 15% fra i fjor. Siste prognosen for BOA var 223 millioner kroner.

Tabell 5 Bidrags- og oppdragsaktivitet 2014

BOA (tall i 1000)	*Budsj hittil i år*	*Regn hittil i år*	Avvik	*Regnskap hittil i fjor*	*Endring siste år*
Oppdragsaktivitet	7 000	7 185	185	8 830	-1 645
NFR - bidragsaktivitet*	77 000	81 452	4 452	65 405	16 047
EU - bidragsaktivitet	14 000	22 425	8 425	9 012	13 413
Annen bidragsaktivitet	136 000	115 277	-20 723	131 057	-15 780
Sum BOA	***234 000***	***226 339***	***-7 661***	***214 303***	***12 036***

Oppdragsaktivitet: Totalt aktivitet som budsjettert, men lavere enn i fjor. Aktiviteten er knyttet til prosjektene Støyprosjekt og Denosumab ved IGS. Støyprosjektet avsluttes i 2015.

Norges Forskningsråd (NFR): Aktiviteten ble i 2014 81,5 millioner kroner. Det er noe bedre enn budsjett, men betydelig bedre enn i 2013. Årsaken til veksten er at SFF'ene og en rekke andre større NFR-prosjekt har fått i gang aktiviteten i 2014.

EU: Aktiviteten er betydelig høyere enn budsjett. Årsaken at det på slutten av året ble gjort noen store innkjøp på et av prosjektene på til sammen 6 millioner kroner. Ser vi bort fra dette ekstraordinært store innkjøpet, er det likevel en vekst i aktiviteten fra i fjor på over 80%. 70% av aktiviteten på EU-prosjekter ligger ved K2.

Annen bidragsaktivitet består av gaver (f. eks Kreftforeningen), stiftelser (f. eks Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen, Bergens forskningsstiftelse mm), statlige etater (f. eks helsedirektoratet - flyttet, helseforetak etc). I desember ble midlene fra Helsedirektoratet overført til grunnbevilgningen (20 millioner kroner). Dette har medført at aktiviteten er lavere enn budsjettert. Ser vi bort fra den regnskapsmessige justeringen, er aktiviteten som budsjettert.

Overføringer BOA

Totalt innbetalt 97,9 millioner kroner fra bidragsytere overføres 2015. Siste prognose var 100 millioner kroner. Økningen fra november er innbetalinger NFR, innbetalinger av gavemidler og andre bidragsytere. Det ligger fortsatt en negativ saldo på NFR på 6,2 millioner kroner som nå hovedsakelig skyldes manglende utbetaling fra NFR til SFF'en Cismac og andre prosjekter der det er kontraktsendringer som det er prosess på.

Tabell 6 Overføringer fra 2014 i bidrags- og oppdragsfinansierte prosjekter

Overføringer BOA	**Prosjektnavn:**	**Totalt**
1. Oppdragsaktivitet		5 062 327
2. NFR - bidragsaktivitet		-6 217 181
3. EU - bidragsaktivitet		-103 266
4. Annen bidragsaktivitet	200008 Sos dep/Godkjenning utenlandske tannleger	-869 485
	210899 Spes.utd. tannleger	1 497 494
	219995 PA - Statlige	12 448 520
	399995 PA - Organisasjoner	3 089 913
	469994 PA - Gaveforsterkning	26 740 624
	469995 PA - Gaver	58 316 105
	Herav Kreftforeningen	*20 836 000*
	Bergens forskningsstiftelse	*24 839 000*
	499995 PA - Næringsliv/privat	455 718
	599995 PA - Stiftelser	-3 938 778
	699995 PA - Annet utland	1 525 043
	299995 PA - Kommunale og fylkeskommunale	-149 072
Totalt 4. Annen bidragsaktivitet		**99 116 082**
Totalsum		**97 857 960**

Fakultet 19

Etter gjennomgang av konti ved Innovest er det i 2014 overført midler til fakultetet. Midlene regnskapsføres på «fakultet 19» skilt ut fra fakultetets øvrige budsjettmidler, der de respektive instituttene fikk egne stedkoder og opprettet egne analysenumre for midlene som skal håndteres der. I sommer ble det overført 9,6 millioner kroner. til disse stedkodene, fordelt på de respektive analysenumrene.

Pr desember brukt 0,48 millioner kroner og 9,1 millioner blir overført til neste år. Det er en del midler som pr nå ikke er overført til våre stedkoder på fakultet 19. Disse kommer i tillegg.

Om prognose gjennom året og måloppnåelse

Det har vært avgitt 9 prognoser gjennom 2014. Det har vært gitt prognoser på tre hovedbolker; grunnbevilgning, bidrags- og oppdragsaktivitet og overføringer av midler for bidrags- og oppdragsaktivitet.

En stor utfordring i 2014 har vært de regnskapsmessige endringene som har vært ved IKO. Dette har krevd stor ekstra innsats for å få til samtidig har det gitt oss utfordringer ved vurdering av prognosene.

Prognosene som er gitt gjennom året er oppsummert i tabellen nedenfor.

	Årsbudsjett	Feb	Mar	Apr	Mai	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Årsresultat
GB	-35	-35	-35	-29	-29	-29	-33	-33	-9	-13	-11
BOA	234	230	230	230	230	226	228	227	236	223	226
Overføring BOA			80	80	80	85	85	85	100	100	98

For **grunnbevilgningen** var årsbudsjettet på – 35 millioner kroner. Vi foretar hver måned en grundig gjennomgang av alle deler av økonomien og vurderer om det er hendelser av betydning som vil påvirke årsresultatet. Fire hendelser gjennom året har endret prognosen vesentlig:

- April: tildeling renter gaveforsterkningsmidler, 5,1 millioner kroner. Vurderingen var da at driften totalt sett var i tråd med budsjett og vi kunne redusere underskuddet.
- August: lokale lønnsforhandlinger mer kostbart enn tidligere forutsatt i budsjettet. Forventede lønnskostnader økte med 3,5 millioner kroner.
- Oktober: tilbakeføring av investeringstilskudd til BUSP som bedret resultat med 20 millioner kroner. Investeringer forsinket. Prognose bedret 24 millioner kroner.
- November: to større investeringer gjennomføres før årsskiftet. Prognosen redusert med 4 millioner kroner til forventet underskudd på 13 millioner kroner.

For **BOA** var årsbudsjettet 234 millioner kroner. Vi hadde en litt tregere start på året enn det vi hadde forventet, og valgte derfor å ta ned budsjettet litt i første halvår. Etter ferien tok aktiviteten seg opp og når vi rapporterte for oktober (i november) så vi at vi kunne nå budsjettet. Det var spesielt EU hvor det ble stor aktivitet helt på slutten av året. I desember ble 20 millioner kroner i midler fra Helsedirektoratet flyttet fra BOA til GB og reduserte BOA med 20 millioner kroner.

Overføringer BOA er fra 2014 et nytt område å rapportere på. Det er utfordrende å forutse de endringene som skjer fra måned til måned. Men erfaringen fra 2014 gir oss et godt grunnlag til å kunne lage enda bedre prognoser for hvor mye midler som overføres i eksterne propsjekt.

Det er arbeidet godt med prognoser i 2014 både ved instituttene og fakultetet. Det vil skje ting gjennom et år som påvirker totalresultatet. Utfordringen er å fange det opp så tidlig som mulig slik at det kan vurderes å iverksette tiltak og få innarbeidet konsekvensene i prognosene. Vi vil fortsette arbeidet med videreutvikle prognosemetodene våre for å kunne være i forkant ved endringer.

21.01.2015 Beathe Bjørneberg, Ørjan Hauge